

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci Pavlíny Wiedenové: Social thermoregulation in the Mashona mole-rat: the role of socio-physiological effect

Pavlína Wiedenová se v předložené magisterské práci věnovala významu sociální termoregulaci rypoše Darlingova a to v termoneutrální zóně (test socio-fyziologického faktoru) a v teplotách pod TNZ (test energetických úspor). Říká se, že stanovení klidového metabolismu je nejčastěji měřeným fyziologickým parametrem. Je-li tomu tak, existence socio-fyziologického faktoru by relativizovala interpretace řady komparativních studií věnujících se právě tomuto faktoru. O druhém testovaném fenoménu se nepochybuje a i na rypoších byly provedeny dvě studie. Naneštěstí jedna byla provedena na rypoším „mimozemšťanovi“ r. lysém a ta druhá poskytla výsledky, kterým se i nefyziologové zdráhají uvěřit. Chtěli jsme se proto podívat, zda jsou opravdu energetické úspory tak monumentální, jak práce na rypoších ukazují.

Výsledky první studie nejsou průkazné, přestože indicie o tom, že v TNZ dochází k jistým úsporám, existují. Je tedy otázkou, zda tento faktor opravdu neexistuje, nebo za výsledky stojí spíše variabilita měřených dat a naše neschopnost RMR přesně změřit. Tady bych rád podotknul, že získání rozumných dat se udělalo opravdu maximum (opakovaná měření) a studentka měřením strávila týdny a měsíce. Druhá práce ukazuje, že mimo TNZ úspory existují, a ty že se pohybují v relacích běžných pro normálního savce. Výsledky práce Koetze a spol (2008) jsou tedy buď unikátní pro studované druhy, nebo je to naprostý nesmysl. Přestože diplomovou práci při větších velikostech skupin hendikepuje počet testovaných rodin (což se ne úplně povedlo nahradit opakováním), jsem přesvědčen, že výsledky nebo některé části budou publikovatelné.

A ještě několik informací k studentce. S Pavlínou je radost spolupracovat. Je neuvěřitelně pracovitá, samostatná, a poctivá v práci s literaturou. Zvládla i ne úplně snadnou technickou stránku práce – za vydatného přispění Honzy Okrouhlíka. Drobnější mezery bych snad viděl jenom v prezentaci výsledků. Naprosto typický je pro ni fenomén, který je pro většinu studentů naprosto netypický a to, že nic nenechává na poslední chvíli. Školitele ještě ani nenapadne, že už je čas, ale ona už stojí za dveřmi s papírem popsanými poznámkami, které by ráda konzultovala. Navíc se neomezuje pouze na aktivity spojené s diplomovou prací, o čemž jsme se mohli přesvědčit tento měsíc v pořadu Čt, kdy povídala o losovi v České republice. Jako školitel mohu jen litovat, že se rozhodla si vybrat jinou cestu než poctivě dřít na doktorátu. Pavlíně přeji hodně úspěchů v další cestě.

Radim Šumbera

18.1.2013

